

วารสารวิชาการศรีปทุม ชลบุรี

ปีที่ 21 ฉบับที่ 2 เดือนเมษายน ถึง มิถุนายน 2568

ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้
ทางวิชาชีพของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

ฉะเชิงเทรา เขต 1

ACADEMIC LEADERSHIP OF SCHOOL ADMINISTRATORS AFFECTING
BEING PROFESSIONAL LEARNING COMMUNITY OF TEACHER IN
EDUCATIONAL INSTITUTION UNDER CHACHOENGSAO PRIMARY
EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 1

รชนิรมณ์ พรหมแดง*, กัญญกร เอี่ยมพญา, นิวัตต์ น้อยมณี

Rachaneerom Promdaeng*, Kanporn Aiemphaya, Niwat Noymanee

หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์

มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์

Master of Education, Educational Administration, Faculty of Education,

Rajabhat Rajanagarindra University

*Corresponding Author e-Mail: R.chaneerom2539@hotmail.com

(Received: 2024, November 3; Revised: 2024, December 17; Accepted: 2024, December 25)

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร 2) ระดับการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครูในสถานศึกษา 3) ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารกับการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครูในสถานศึกษา 4) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้บริหารและครู จำนวน 313 คน ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน และการวิเคราะห์ความถดถอยพหุ แบบการเลือกตัวแปรโดยวิธีเพิ่มตัวแปรอิสระแบบขั้นตอน

ผลการวิจัยพบว่า 1) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโดยมีค่าเฉลี่ยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์และพันธกิจ ด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ด้านการพัฒนาครู ด้านการส่งเสริมบรรยากาศการเรียนรู้ และด้านการนิเทศการศึกษา 2) การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครูในสถานศึกษาโดยมีค่าเฉลี่ยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับ

วารสารวิชาการศรีปทุม ชลบุรี

ปีที่ 21 ฉบับที่ 2 เดือนเมษายน ถึง มิถุนายน 2568

มาก เรียงลำดับจากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านการสะท้อนผลการปฏิบัติงาน ด้านการสร้างบรรทัดฐานและค่านิยมร่วมกัน ด้านการร่วมมือรวมพลัง ด้านการปฏิบัติที่มีเป้าหมายร่วมกัน และด้านการเปิดรับการชี้แนะการปฏิบัติงาน 3) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารกับการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครูในสถานศึกษามีความสัมพันธ์ทางบวกอยู่ในระดับมาก ($r=.81^{**}$, $p\leq.01$) 4) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสามารถอธิบายความแปรปรวนของการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครูในสถานศึกษาได้ร้อยละ 73.60

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำทางวิชาการ; การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครู

ABSTRACT

This study aimed to examine 1) the level of academic leadership among school administrators, 2) the level of professional learning communities among teachers in educational institutions, 3) the relationship between administrators' academic leadership and the development of professional learning communities among teachers, and 4) the administrators' academic leadership affecting the establishment of professional learning communities among teachers in schools under the jurisdiction of Chachoengsao Primary Educational Service Area Office 1. The research sample, selected through a multi-stage sampling technique, consisted of 313 administrators and teachers. Data were collected using a structured questionnaire, and statistical analyses included frequency, percentage, mean, and standard deviation, Pearson's product-moment correlation coefficient, and stepwise multiple regression analysis.

The findings revealed that: 1) The overall and individual dimensions of administrators' academic leadership were rated at a high level, ranked in descending order as follows: vision and mission setting, curriculum and instructional management, teacher development, fostering a learning-oriented environment, and educational supervision. 2) The overall and individual dimensions of professional learning community development among teachers were also rated at a high level, ranked in descending order as follows: reflective practice, establishing shared norms and values, collaborative efforts, shared goal-oriented practices, and openness to feedbacks. 3) A strong positive correlation was observed between administrators' academic leadership and the development of professional learning communities among teachers ($r=.81^{**}$, $p\leq.01$). 4) Administrators' academic leadership

accounted for 73.60% of the variance in the development of professional learning communities among teachers.

Keywords: academic leadership; teachers' professional learning communities

บทนำ

ภาวะผู้นำทางวิชาการเป็นความสามารถของผู้บริหารในการใช้กลยุทธ์ทางการเป็นผู้นำและการบริหาร สามารถนำกลุ่มให้กระทำกิจกรรมด้านวิชาการให้บรรลุเป้าหมายและประสานงานที่เกี่ยวข้อง ด้านการจัดการเรียนการสอน ตลอดจนการสร้างบรรยากาศในโรงเรียนให้เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนเพื่อให้การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และบรรลุตามจุดหมายของหลักสูตร (Davis & Thomas, 1989, p. 21) สอดคล้องกับ เกตุสุตา กิ่งการจร (2560, หน้า 41) กล่าวว่าภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องมีพฤติกรรมหรือการแสดงออกของผู้บริหารสถานศึกษาที่ให้ความสนใจและให้ความสำคัญกับงานวิชาการของโรงเรียนในด้านต่าง ๆ ในด้านการจัดการหลักสูตรและการสอน การนิเทศการสอน การตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียน และส่งเสริมบรรยากาศการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาผู้เรียนทั้งด้านความรู้และมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามเป้าหมายของการจัดการศึกษา สอดคล้องกับ ภัทรวรรณ ตุ่มประชา (2565, หน้า 96) พบว่าภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องมีหรือหมั่นฝึกฝนตลอดจนพัฒนาตนเองให้มีความเป็นผู้นำทางวิชาการมีวิสัยทัศน์ในด้านงานวิชาการ ได้แก่ กำหนดภารกิจของโรงเรียน ส่งเสริมการจัดการหลักสูตร กิจกรรมการเรียนการสอนสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ในโรงเรียนให้เอื้อต่อการเรียนรู้ มีการนิเทศการศึกษา และประเมินผลภายในโรงเรียน ซึ่งผู้วิจัยได้ทำการสังเคราะห์แนวคิดของ ฮอลลิงเจอร์และเมอร์ฟี (Hallinger & Murphy, 1985, pp. 217-224), อับเบน และฮิวส์ (Ubben & Huges, 1987, pp. 97-99), เดวิส และโทมัส (Davis & Tomas, 1989, p. 40), กรูก (Krug, 1992, pp. 4-6), แมคอีแวน (McEwan, 1998, pp. 13-14), แมคเนล คาเวนเนจ และซิลโคซ (MacNeill, Cavanagh, and Silcox, 2003, pp. 14-17), ไชยา ภาวะบุตร (2565, หน้า 200-227), ข้าวทิพย์ ทีสุกะ (2564, หน้า 42-57), ปวีณา บุทธิจัจกร (2564, หน้า 34-45), ภัทรวรรณ ตุ่มประชา (2565, หน้า 33-38) พบว่าภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารประกอบด้วย 1) ด้านการส่งเสริมบรรยากาศการเรียนรู้ 2) ด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน 3) ด้านการพัฒนาครู 4) ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์และพันธกิจ 5) ด้านการนิเทศการศึกษา

การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เป็นการรวมตัว ร่วมใจ ร่วมพลัง ร่วมทำและร่วมเรียนรู้ร่วมกันของครูผู้บริหาร และนักการศึกษาบนพื้นฐานวัฒนธรรมความสัมพันธ์แบบกัลยาณมิตรสู่คุณภาพการจัดการเรียนรู้ที่เน้นความสำเร็จหรือประสิทธิผลของผู้เรียนเป็นสำคัญและความสุขของการทำงานร่วมกันของสมาชิกในชุมชน (สำนักพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2560, หน้า 25) คุณลักษณะสำคัญที่ทำให้เกิดชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ นอกจากจะต้องประกอบด้วยสมาชิกซึ่งเป็นกลุ่มบุคคลดังที่กล่าวไปแล้วนั้น การรวมตัวกันของสมาชิกชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพยังต้องประกอบด้วยคุณลักษณะสำคัญ โดยมีการกล่าวถึง

คุณลักษณะสำคัญที่จะทำให้เกิด การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพไว้อย่างหลากหลาย อย่างไรก็ตามสามารถสรุปข้อกำหนดของสำนักงานเลขาธิการคุรุสภาได้ 5 ประการคือ 1) การสร้างบรรทัดฐานและค่านิยมร่วมกัน (shared values and norms) 2) การปฏิบัติที่มีเป้าหมายร่วมกัน (collective focus) 3) การร่วมมือร่วมพลังของสมาชิกชุมชนวิชาชีพ (collaboration) 4) การเปิดรับการชี้แนะการปฏิบัติงาน (expert advice and study visit) 5) การสนทนาที่มุ่งสะท้อนผลการปฏิบัติงาน (reflection dialogue) (สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา, 2564, หน้า 4) รายงานผลการประเมินตนเอง (SAR) ของโรงเรียนในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1, 2563, หน้า 4) ผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา พบว่ามีจุดที่ควรพัฒนาในด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญที่ครูผู้สอนต้องใช้เทคนิคในการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินที่หลากหลายเป็นระบบ กระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ที่ให้ข้อมูลสะท้อนกลับเพื่อพัฒนาแก่ผู้เรียน การใช้สื่อการสอนเทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้การใช้แหล่งเรียนรู้ที่เหมาะสมแก่ผู้เรียนที่เน้นให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ โดยสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 มีแผนการดำเนินงานเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาให้สูงขึ้น ให้มีการจัดกิจกรรมชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพที่มาจากความร่วมมือของทุกฝ่ายทั้งผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ซึ่งทุกฝ่ายจะต้องมีส่วนร่วมในการช่วยขับเคลื่อนกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษาให้เป็นไปตามเป้าหมาย อีกทั้งกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพจะช่วยให้ปัญหาในโรงเรียนในเรื่องการวางแผนจัดการเรียนการสอนและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันของครูผู้สอน ดังนั้นจึงเห็นได้ว่าการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเป็นกระบวนการที่ทุกฝ่ายต้องมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ มีปฏิสัมพันธ์กัน มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลซึ่งกันและกัน และจากผลการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมการจัดการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทราเขต 1, 2564, หน้า 20) ในช่วงปี พ.ศ.2564 พบว่าสภาพแวดล้อมภายในที่มีจุดอ่อน (weakness) เนื่องจากมีโรงเรียนบางส่วนยังให้ความสำคัญกับการดำเนินงานชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพไม่เป็นระบบต่อเนื่อง

จากที่กล่าวข้างต้นผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 เพื่อนำผลที่ได้ไปเป็นแนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา และเป็นแนวทางในการดำเนินการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครูในสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพทางการศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1

2. เพื่อศึกษาระดับการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1

3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารกับการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1

4. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1

สมมติฐานของการวิจัย

1. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1

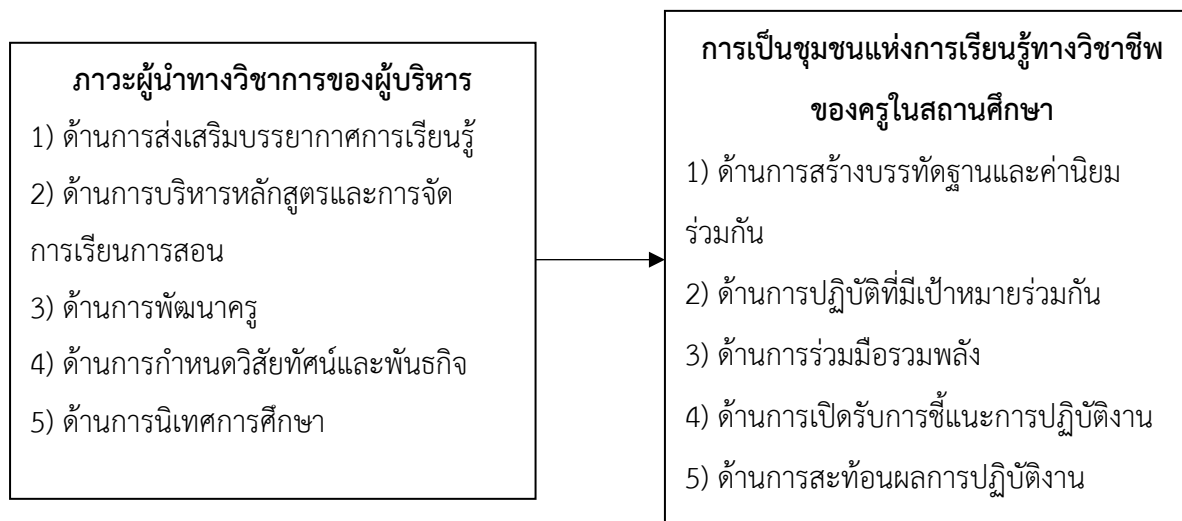
2. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารอย่างน้อย 1 ด้าน ที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1

กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้เสนอกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังนี้

ตัวแปรต้น

ตัวแปรตาม

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง เป็นผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 ปีการศึกษา 2567 จำนวน 4 อำเภอ รวมทั้งสิ้น 1,694 คน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1, 2567, หน้า 5) กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970, p. 608 อ้างอิงจาก บุญชม ศรีสะอาด, 2560, หน้า 43) ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 313 คน ด้วยวิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (multi-stage sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 แบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (checklist) ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน และตำแหน่ง ตอนที่ 2 ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 มีจำนวน 38 ข้อ ตอนที่ 3 การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 จำนวน 28 ข้อ ข้อคำถามตอนที่ 2 และตอนที่ 3 มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) 5 ระดับ จากมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด การหาคุณภาพเครื่องมือในการวิจัยนำแบบสอบถามเสนอผู้เชี่ยวชาญทางด้านการศึกษา จำนวน 5 คน พิจารณาความสมบูรณ์ความถูกต้องและตรวจสอบค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (content validity) ข้อคำถามมีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1 จากนั้นนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (tryout) กับประชากรที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน และหาค่าความเชื่อมั่น (reliability) ของแบบสอบถามโดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (alpha coefficient) ของครอนบาค (Cronbach, 1990, pp. 202-204) ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .99

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามผ่านระบบออนไลน์ให้กับกลุ่มตัวอย่างคือ ผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 ในเดือนกรกฎาคม พ.ศ.2567

การวิเคราะห์ข้อมูล สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้ 1) สถิติพรรณนา ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) โดยใช้เกณฑ์การแปลค่าเฉลี่ย (Best & Kahn, 1993, p. 246) ดังนี้ 4.51-5.00 หมายถึงภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารอยู่ในระดับมากที่สุด 3.51-4.50 หมายถึงภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารอยู่ในระดับมาก 2.51-3.50 หมายถึงภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารอยู่ในระดับปานกลาง 1.51-2.50 หมายถึงภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารอยู่ในระดับน้อย 1.00-1.50 หมายถึงภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารอยู่ในระดับน้อยที่สุด และ 2) สถิติอ้างอิง ได้แก่ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน กำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 โดยใช้เกณฑ์การแปลผลค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) (ชูศรี วงศ์รัตน์, 2564, หน้า 362-363) ดังนี้ .91-1 หมายถึงภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครูในสถานศึกษามีความสัมพันธ์อยู่ในระดับสูงมาก .71-.90 หมายถึงภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครูในสถานศึกษามี

ความสัมพันธ์อยู่ในระดับสูง .30-.70 หมายถึงภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครูในสถานศึกษา มีความสัมพันธ์อยู่ในระดับปานกลาง .01-.30 หมายถึงภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครูในสถานศึกษามีความสัมพันธ์อยู่ในระดับต่ำ และการวิเคราะห์ความถดถอยพหุ แบบการเลือกตัวแปรโดยวิธีเพิ่มตัวแปรอิสระแบบขั้นตอน (stepwise regression) กำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

ผลการวิจัย

สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 187 คน คิดเป็นร้อยละ 59.74 และเพศชาย จำนวน 126 คน คิดเป็นร้อยละ 40.26 มีอายุ 20-30 ปี จำนวน 144 คน คิดเป็นร้อยละ 46.00 รองลงมา อายุ 31-40 ปี จำนวน 106 คน คิดเป็นร้อยละ 33.87 อายุ 41-50 ปี จำนวน 43 คน คิดเป็นร้อยละ 13.74 และอายุ 51-60 ปี จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 6.39 มีระดับการศึกษาปริญญาตรี จำนวน 266 คน คิดเป็นร้อยละ 84.98 รองลงมาปริญญาโท จำนวน 46 คน คิดเป็นร้อยละ 14.70 และปริญญาเอก จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.32 ตำแหน่งเป็นครูผู้สอน จำนวน 286 คน คิดเป็นร้อยละ 91.37 รองลงมาผู้อำนวยการสถานศึกษา จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 8.63 ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน 11-15 ปี จำนวน 104 คน คิดเป็นร้อยละ 36.36 รองลงมา 5-10 ปี จำนวน 91 คน คิดเป็นร้อยละ 31.82 มากกว่า 15 ปีขึ้นไป จำนวน 54 คน คิดเป็นร้อยละ 18.88 และน้อยกว่า 5 ปี จำนวน 37 คน คิดเป็นร้อยละ 12.94

ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ข้อ 1 ที่กล่าวว่า เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ฉะเชิงเทรา เขต 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงมาตรฐานของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1

ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร	$\bar{X}$	SD	ระดับ	อันดับ
1. ด้านการส่งเสริมบรรยากาศการเรียนรู้	4.31	0.43	มาก	4
2. ด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน	4.42	0.37	มาก	2
3. ด้านการพัฒนาครู	4.33	0.43	มาก	3
4. ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์และพันธกิจ	4.45	0.38	มาก	1
5. ด้านการนิเทศการศึกษา	4.28	0.44	มาก	5
ค่าเฉลี่ยรวม	4.36	0.35	มาก	

จากตารางที่ 1 พบว่าระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารทั้ง 5 ด้าน มีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.36$, $SD=0.35$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านทุกด้านอยู่ในมาก เรียงลำดับจากมากไปน้อย ดังนี้

อันดับ 1 ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์และพันธกิจ ($\bar{X}=4.45$, $SD=0.38$) เรียงลำดับรายชื่อจากมากไปน้อย 3 อันดับ ได้แก่ ผู้บริหารสามารถกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจและเป้าหมายของสถานศึกษาอย่างชัดเจน รองลงมาผู้บริหารกำหนดกรอบเป้าหมายของสถานศึกษาโดยเน้นผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนเป็นหลัก และผู้บริหารเปิดโอกาสให้ทุกคนมีส่วนร่วมและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในการพัฒนางานด้านวิชาการ

อันดับ 2 ด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ($\bar{X}=4.42$, $SD=0.37$) เรียงลำดับรายชื่อจากมากไปน้อย 3 อันดับ ได้แก่ ผู้บริหารใส่ใจและสนับสนุนการพัฒนาหลักสูตรอย่างจริงจัง รองลงมาผู้บริหารส่งเสริมให้ครูกำหนดสาระการเรียนรู้ ตามมาตรฐานและดัชนีคุณภาพ และผู้บริหารมีการประสานงานกับครูในการนำหลักสูตรไปปฏิบัติ

อันดับ 3 ด้านการพัฒนาครู ($\bar{X}=4.33$, $SD=0.43$) เรียงลำดับรายชื่อจากมากไปน้อยสามอันดับ ได้แก่ ผู้บริหารส่งเสริม สนับสนุนและเพิ่มพูนคุณภาพของครูให้มีความรู้ ความสามารถ ทักษะ เจตคติและค่านิยมที่ดีในการทำงาน รองลงมาผู้บริหารส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนพัฒนาวิชาชีพครูเป็นรายบุคคล และผู้บริหารสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์และแหล่งความรู้ทางวิชาชีพให้แก่ครู

อันดับ 4 ด้านการส่งเสริมบรรยากาศการเรียนรู้ ($\bar{X}=4.31$, $SD=0.43$) เรียงลำดับรายชื่อจากมากไปน้อยสามอันดับ ได้แก่ ผู้บริหารส่งเสริมสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ภายในสถานศึกษาสำหรับครูและนักเรียน รองลงมาผู้บริหารจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการของสถานศึกษา และผู้บริหารสนับสนุนในการจัดสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวกภายในห้องเรียนให้กับครู

อันดับ 5 ด้านการนิเทศการศึกษา ($\bar{X}=4.28$, $SD=0.44$) เรียงลำดับรายชื่อจากมากไปน้อยสามอันดับ ได้แก่ ผู้บริหารดูแล ช่วยเหลือ ส่งเสริม และสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอนอย่างเป็นระบบ รองลงมาผู้บริหารนิเทศการสอนของครูตามสภาพที่เป็นจริง และผู้บริหารสนับสนุนให้ครูใช้แผนการสอนในการจัดการเรียนการสอน

ตอนที่ 3 การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1

ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ข้อ 2 ที่กล่าวว่า เพื่อศึกษาระดับการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1

ตารางที่ 2 การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่

การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1

การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครูในสถานศึกษา	$\bar{X}$	SD	ระดับ	อันดับ
1. ด้านการสร้างบรรทัดฐานและค่านิยมร่วมกัน	4.30	0.43	มาก	2
2. ด้านการปฏิบัติที่มีเป้าหมายร่วมกัน	4.26	0.45	มาก	4
3. ด้านการร่วมมือรวมพลัง	4.27	0.45	มาก	3

ตารางที่ 2 (ต่อ)

การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครูในสถานศึกษา	$\bar{X}$	SD	ระดับ	อันดับ
4. ด้านการเปิดรับการชี้แนะการปฏิบัติงาน	4.25	0.45	มาก	5
5. ด้านการสะท้อนผลการปฏิบัติงาน	4.36	0.39	มาก	1
ค่าเฉลี่ยรวม	4.28	0.39	มาก	

จากตารางที่ 2 พบว่าระดับการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ฉะเชิงเทรา เขต 1 ทั้ง 5 ด้าน มีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.28, SD=0.39$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านทุกด้านอยู่ในมาก เรียงลำดับจากมากไปน้อย ดังนี้

อันดับ 1 ด้านการสะท้อนผลการปฏิบัติงาน ($\bar{X}=4.36, SD=0.39$) เรียงลำดับรายชื่อจากมากไปน้อยสามอันดับ ได้แก่ ครูในสถานศึกษามีการสื่อสารผลการเรียนรู้ของนักเรียนร่วมกันเพื่อนำผลมาร่วมกันพัฒนา รองลงมาครูในสถานศึกษามีการวางแผนในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของนักเรียน และครูในสถานศึกษาร่วมกันเสนอแนวทางในการปรับปรุงเพื่อให้การเรียนรู้ของนักเรียนให้ดียิ่งขึ้น

อันดับ 2 ด้านการสร้างบรรทัดฐานและค่านิยมร่วมกัน ($\bar{X}=4.30, SD=0.43$) เรียงลำดับรายชื่อจากมากไปน้อยสามอันดับ ได้แก่ ครูในสถานศึกษาร่วมกันสร้างค่านิยมร่วมกันเพื่อพัฒนาสถานศึกษา รองลงมาสถานศึกษามุ่งเน้นให้ครูพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นสำคัญ และสถานศึกษามีกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับคุณค่าความเป็นครู

อันดับ 3 ด้านการร่วมมือรวมพลัง ($\bar{X}=4.27, SD=0.45$) เรียงลำดับรายชื่อจากมากไปน้อยสามอันดับ ได้แก่ ครูในสถานศึกษาปฏิบัติกิจกรรมตามภาระงานที่รับผิดชอบร่วมกันโดยคำนึงถึงประโยชน์ของส่วนรวม รองลงมาครูในสถานศึกษามีการจัดกิจกรรมและพัฒนาทักษะการปฏิบัติงานร่วมกับชุมชน และครูในสถานศึกษาร่วมกันวางแผน สังเกต ลงมือปฏิบัติในการทำงาน

อันดับ 4 ด้านการปฏิบัติที่มีเป้าหมายร่วมกัน ($\bar{X}=4.26, SD=0.45$) เรียงลำดับรายชื่อจากมากไปน้อยสามอันดับ ได้แก่ ครูในสถานศึกษาร่วมมือกันในการจัดการเรียนการสอนที่หลากหลาย รองลงมาครูในสถานศึกษามุ่งเน้นการพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียนในทุกด้าน และครูในสถานศึกษาร่วมกันกำหนดกรอบเป้าหมายด้านพุทธิพิสัย ทักษะพิสัยและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ร่วมกัน

อันดับ 5 ด้านการเปิดรับการชี้แนะการปฏิบัติงาน ($\bar{X}=4.25, SD=0.45$) เรียงลำดับรายชื่อจากมากไปน้อยสามอันดับ ได้แก่ ครูในสถานศึกษาเปิดโอกาสให้เพื่อนร่วมงานได้แสดงความคิดเห็นในการปฏิบัติการสอน และให้ข้อมูลย้อนกลับ รองลงมาสถานศึกษาได้ปฏิบัติกิจกรรมเยี่ยมชมห้องเรียนของครู และครูในสถานศึกษามีการนำข้อเสนอแนะมาปรับใช้ในการปฏิบัติงาน

ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ข้อ 3 ที่กล่าวว่า เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารกับการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1

ตารางที่ 3 ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารกับการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1

ตัวแปร	X ₁	X ₂	X ₃	X ₄	X ₅	X	Y
X ₁	1						
X ₂	.64**	1					
X ₃	.75**	.60**	1				
X ₄	.67**	.62**	.72**	1			
X ₅	.77**	.59**	.74**	.68**	1		
X	.88**	.82**	.87**	.84**	.88**	1	
Y	.73**	.54**	.76**	.67**	.82**	.81**	1

** $p \leq .01$

จากตารางที่ 3 พบว่าภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารกับการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 มีความสัมพันธ์ทางบวกอยู่ในระดับสูง ($r_{xy}=.81$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารกับการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 รายด้าน พบว่ามีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกัน โดยเรียงลำดับค่าความสัมพันธ์จากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านการนิเทศ การศึกษากับการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครูในสถานศึกษามีความสัมพันธ์ทางบวกอยู่ในระดับสูง ($r_{x5y}=.82$) ด้านการพัฒนาครูกับการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครูในสถานศึกษามีความสัมพันธ์ทางบวกอยู่ในระดับสูง ($r_{x3y}=.76$) ด้านการส่งเสริมบรรยากาศการเรียนรู้กับการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครูในสถานศึกษามีความสัมพันธ์ทางบวกอยู่ในระดับสูง ($r_{x1y}=.73$) ด้านการกำหนด วิสัยทัศน์และพันธกิจกับการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครูในสถานศึกษามีความสัมพันธ์ทางบวกอยู่ในระดับปานกลาง ($r_{x4y}=.67$) และด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนกับการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครูในสถานศึกษามีความสัมพันธ์ทางบวกอยู่ในระดับปานกลาง ($r_{x2y}=.54$)

ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ข้อ 4 ที่กล่าวว่า เพื่อศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1

ตารางที่ 4 ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1

ตัวแปร	b	S.E. _{est}	β	t	p
(ค่าคงที่)	.68	.14		4.60	.00
ด้านการนิเทศการศึกษา (X ₅)	.44	.04	.50	9.79*	.00
ด้านการพัฒนาครู (X ₃)	.22	.04	.25	4.81*	.00
ด้านการส่งเสริมบรรยากาศการเรียนรู้ (X ₁)	.11	.04	.12	2.29*	.02
การกำหนดวิสัยทัศน์และพันธกิจ (X ₄)	.09	.04	.09	2.06*	.04
การบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน(X ₂)	-.04	.04	-.04	-1.03	.30
$R=.85, R^2=.73, S.E._{est}=.20127, F=170.82$					

* $p \leq .05$

จากตารางที่ 4 การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณเพื่อความสามารถในพยากรณ์ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 พบว่าภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ เรียงลำดับตามอำนาจพยากรณ์จากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านการนิเทศการศึกษา (x₅) ด้านการพัฒนาครู (x₃) ด้านการส่งเสริมบรรยากาศการเรียนรู้ (x₁) และด้านการกำหนดวิสัยทัศน์และพันธกิจ (x₄) มีค่าประสิทธิภาพในการพยากรณ์ (R^2)=.736 แสดงว่าภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารจำนวน 4 ด้าน สามารถร่วมกันพยากรณ์การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 ร้อยละ 73.60

อภิปรายผล

1. ระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 พบว่าค่าเฉลี่ยรวมและรายด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก อาจเนื่องมาจากผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 แสดงออกถึงความเป็นผู้นำด้านวิชาการ การกำหนดวิสัยทัศน์และพันธกิจ การบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน การพัฒนา

ครู การส่งเสริมบรรยากาศการเรียนรู้ และการนิเทศการศึกษา เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการบริหารงานในสถานศึกษาอย่างมีคุณภาพตามมาตรฐาน และทำให้สถานศึกษาบรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ สอดคล้องกับเกอร์วิน (Girvin, 2001, p. 1) ที่กล่าวว่าผู้บริหารในฐานะผู้นำทางวิชาการ ถือเป็นแกนกลางของความพยายามในฐานะผู้มีวิสัยทัศน์กว้างไกล ผู้จัดระเบียบองค์การ ผู้นำและผู้ประเมิน เพื่อเป็นการรับประกันความก้าวหน้าทางวิชาการของโรงเรียน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อที่จะทำให้นักเรียนประสบผลสำเร็จในการเรียนรู้สูงขึ้น สอดคล้องกับ เดวิสและโทมัส (Davis & Thomas, 1989, p. 21) ที่กล่าวว่าผู้นำทางวิชาการเป็นบทบาทสำคัญต่อครูใหญ่ที่จะเน้นกิจกรรมในด้านการเรียนการสอนและการปฏิบัติงานในห้องเรียนของครู เป็นผู้ที่มีความสามารถในการใช้กลยุทธ์ทางการเป็นผู้นำและการบริหาร สามารถนำกลุ่มให้กระทำกิจกรรมด้านวิชาการให้บรรลุเป้าหมายและประสานงานที่เกี่ยวข้อง ด้านการจัดการเรียนการสอน ตลอดทั้งการสร้างบรรยากาศในโรงเรียนให้เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนเพื่อให้การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และบรรลุตามจุดหมายของหลักสูตร สอดคล้องกับ อัจฉรา นิยามภา (2561, หน้า 40) ที่กล่าวว่าภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนที่มีอิทธิพลต่อการเพิ่มพูนการเรียนรู้ของนักเรียน โดยอาศัยกระบวนการเกี่ยวกับการกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และพันธกิจการเรียนรู้ การบริหารจัดการหลักสูตรและการสอน การพัฒนานักเรียน การพัฒนาครู และการส่งเสริมบรรยากาศสิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมการเรียนรู้ในสถานศึกษา เข้าใจ ตระหนัก รวมพลังและประสานสัมพันธ์กันเพื่อให้เกิดคุณภาพของการจัดการเรียนการสอน และคุณภาพของผู้เรียนอันเป็นภารกิจหลักของสถานศึกษา สอดคล้องกับ ไชยา ภาวะบุตร (2565, หน้า 194) ที่กล่าวว่าภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารเป็นสิ่งสำคัญหนึ่งที่ผู้บริหารโรงเรียนได้แสดงบทบาทหน้าที่อย่างสร้างสรรค์ รวมทั้งเป็นการรวมพลังและประสานความสัมพันธ์กัน เพื่อให้งานวิชาการซึ่งเกี่ยวข้องโดยตรงกับคุณภาพของการจัดการเรียนการสอนและคุณภาพของผู้เรียน อันเป็นภารกิจหลักของโรงเรียนได้บรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ จากเหตุผลดังกล่าวทำให้ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 โดยภาพรวมและรายด้าน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ผลการวิจัยดังกล่าว สอดคล้องกับ ชนาดล สมบูรณ์ (2565, หน้า 250) ที่พบว่าผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีภาวะผู้นำทางวิชาการโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับ นิยดา เปี่ยมพิชชนะ (2566, หน้า 265) ที่พบว่าภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับ วิรดา สมคำ (2565, หน้า 88) ที่พบว่าภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

2. ระดับการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 ค่าเฉลี่ยรวมและรายด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก อาจเนื่องมาจากครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 มีการสร้างบรรทัดฐานและค่านิยมร่วมกัน การปฏิบัติที่มีเป้าหมายร่วมกัน มีการร่วมมือรวมพลัง เปิดรับการชี้แนะการปฏิบัติงาน และสะท้อนผลการปฏิบัติงาน สอดคล้องกับ ประจักษ์ ศรสาลี (2561, หน้า 5-9) ที่กล่าวว่าชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ในระดับสถานศึกษา หรือระดับผู้ประกอบวิชาชีพ นำเสนอเป็นองค์ประกอบของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ที่มาจากข้อมูลที่รวบรวมและวิเคราะห์จากเอกสารทั้งในประเทศไทยและ

ต่างประเทศนำเสนอเป็น 6 องค์ประกอบของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ในบริบทสถานศึกษา ประกอบด้วย วิสัยทัศน์ร่วมที่มาร่วมแรงร่วมใจ ภาวะผู้นำร่วม การเรียนรู้และการพัฒนาวิชาชีพ ชุมชนกัลยาณมิตร และโครงสร้างสนับสนุน สอดคล้องกับ พิมพันธ์ เดชะคุปต์ และเพียว ยินดีสุข (2563, หน้า 132) ที่กล่าวว่าการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community: PLC) มีลักษณะที่สำคัญคือ ร่วมกันพัฒนาให้เด็กทุกคนเกิดผลการเรียนรู้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างบุคลากรและชุมชนเกี่ยวกับวิสัยทัศน์ เป้าหมายร่วมกัน มีการทำงานแบบร่วมมือกันเกิดวัฒนธรรมของการทำงานแบบร่วมพลังมีผู้เชี่ยวชาญเยี่ยมเยียนให้ความรู้รวมทั้งไปทัศนศึกษาเพื่อเปิดโลกทัศน์ และมีการสะท้อนคิดและสุนทรียสนทนา และสอดคล้องกับ สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา (2564, หน้า 4) ที่ระบุว่าการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional learning community: PLC) มีลักษณะที่สำคัญ 5 ด้านคือ ด้านการสร้างบรรทัดฐานและค่านิยม ด้านการปฏิบัติที่มีเป้าหมายร่วมกัน คือการเรียนรู้ของผู้เรียน ด้านการร่วมมือร่วมพลังของสมาชิกชุมชนวิชาชีพ ด้านการเปิดรับการชี้แนะการปฏิบัติงาน และด้านการสนทนาที่มุ่งสะท้อนผลการปฏิบัติงาน สอดคล้องกับ ภทรรรณ ตุ่มประชา (2565, หน้า 98) ที่พบว่าการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของข้าราชการครูมีค่าเฉลี่ยโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ อีระนันต์ โมธรรม (2564, หน้า 126) ที่พบว่าการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในโรงเรียน มีค่าเฉลี่ยโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับ ปานหทัย ธรรมรัตน์ (2564, หน้า 180) ที่พบว่าการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียน มีค่าเฉลี่ยโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

3. ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารกับการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ อาจเนื่องมาจากผู้บริหารสถานศึกษาที่มีภาวะผู้นำทางวิชาการจะมีศักยภาพในการบริหารจัดการ ทั้งด้านการบริหารงานวิชาการ การพัฒนาคุณภาพการศึกษาการส่งเสริมสนับสนุนการจัดการเรียนรู้เพื่อให้ครูสามารถจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีคุณธรรมและจริยธรรม รวมถึงการเสริมสร้างบทบาทของการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องจากการร่วมมือกันระหว่าง บ้าน โรงเรียน และชุมชน ผ่านการจัดตั้งสมาคม ชมรม การระดมทรัพยากร และการจัดกิจกรรมสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ในรูปแบบต่าง ๆ สอดคล้องกับ ฮอร์ด (Hord, 1997, p. 41) ที่กล่าวว่าการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเป็นโรงเรียนที่ดึงดูดผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับวิชาชีพมาเรียนรู้ร่วมกันภายใต้สังคมที่สร้างขึ้นและได้รับการสนับสนุนครู และผู้บริหารได้รับการเรียนรู้ที่ซับซ้อนขึ้น และเข้มข้นมากขึ้น ทำให้ผู้เข้าร่วมมีปฏิสัมพันธ์กัน เกิดการทดสอบแนวคิด เกิดความท้าทายในการสรุปและแปลความหมายและแลกเปลี่ยนข้อมูลใหม่ ๆ ซึ่งกันและกัน เมื่อคนหนึ่งเรียนรู้เองถือว่าเป็นแหล่งความรู้และความคิดใหม่ เมื่อความรู้ดังกล่าวได้รับการปฏิสัมพันธ์แลกเปลี่ยนกับเพื่อนจะเกิดความรู้และความเชี่ยวชาญหลายเท่าตัวก่อนจะนำไปทดสอบหาประสิทธิภาพชุมชนแห่งการเรียนรู้ก่อให้เกิดการกระตุ้นมากขึ้น สอดคล้องกับ สำนักพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2560, หน้า 25) ที่กล่าวว่าการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เป็นการรวมตัว ร่วมใจ ร่วมพลัง ร่วมทำและร่วมเรียนรู้ร่วมกันของครู

ผู้บริหารและนักศึกษานับพันฐานวัฒนธรรมความสัมพันธ์แบบกัลยาณมิตรสู่คุณภาพการจัดการเรียนรู้ที่เน้นความสำเร็จหรือประสิทธิผลของผู้เรียนเป็นสำคัญและความสุขของการทำงานร่วมกันของสมาชิกในชุมชน สอดคล้องกับ สุพรรณิ บุญหนัก (2565, หน้า 67) ที่พบว่าภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนมีความสัมพันธ์กันทางบวกอยู่ในระดับสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 สอดคล้องกับ ปานหทัย ธรรมรัตน์ (2564, หน้า 182) ที่พบว่าภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 โดยรวมมีความสัมพันธ์กันเชิงบวกในระดับสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01

4. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 เรียงลำดับอำนาจพยากรณ์จากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านการนิเทศการศึกษา ด้านการพัฒนาครู ด้านการส่งเสริมบรรยากาศการเรียนรู้ และด้านการกำหนดวิสัยทัศน์และพันธกิจ เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ สามารถอภิปรายเป็นรายด้านได้ดังนี้

4.1 ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร ด้านการนิเทศการศึกษา ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 อาจเนื่องมาจากผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 ดูแลช่วยเหลือ ส่งเสริม และสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอนอย่างเป็นระบบ มีการวางแผนและกำหนดวิธีการนิเทศอย่างชัดเจน ให้ความช่วยเหลือครู โดยการชี้แนะการจัดการเรียนการสอน สนับสนุนให้ครูใช้แผนการสอนในการจัดการเรียนการสอน รวมทั้งสนับสนุนให้ครูทำงานเป็นทีมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน สอดคล้องกับ ฮอลลิงเจอร์และเมอร์ฟี (Hallinger & Murphy, 1985, p. 224) ที่กล่าวว่า การนิเทศและประเมินผลด้านการสอน การทำงานร่วมกับครูในด้านหลักสูตรและการสอน การถ่ายทอดเป้าหมายของโรงเรียนไปสู่การปฏิบัติในห้องเรียนซึ่งรวมถึงการประสานเป้าหมายของโรงเรียนกับจุดประสงค์ของการเรียนในห้องเรียน ให้การสนับสนุนการสอน ควบคุมการสอนในห้องเรียน โดยการเยี่ยมห้องเรียน การให้ข้อมูลย้อนกลับกับครูทางด้านการนิเทศและการประเมินผลให้เป็นรูปธรรม สอดคล้องกับ กรูก (Krug, 1992, pp. 4-6) ที่กล่าวว่า การนิเทศการสอน ผู้บริหารโรงเรียนมีบทบาทในการนิเทศการสอน โดยถือว่าการนิเทศเป็นวิธีการพัฒนาครูอย่างจริงจัง มากกว่าจะเป็นเพียงการนิเทศการสอนตามสภาพปัญหา การประเมินการปฏิบัติงานเป็นการพิจารณาย้อนหลัง แต่ภาวะผู้นำทางวิชาการเป็นการมองไปข้างหน้าซึ่งเรื่องนี้จะต้องนำมาใส่ใจให้มากกว่าเวลานี้ทำอะไรได้ ไม่ใช่มองว่าได้ทำอะไรแล้ว ผู้นำทางวิชาการต้องให้โอกาสครูได้พัฒนาวิชาชีพทั้งในโรงเรียนและนอกโรงเรียน ด้วยเป้าหมายการพัฒนาคุณภาพในตัวของผู้เรียนแต่ละคน ซึ่งจะช่วยเพิ่มพูนความรู้ให้นักเรียนได้ สอดคล้องกับ ปานหทัย ธรรมรัตน์ (2564, หน้า 188) ที่พบว่าภาวะผู้นำทางวิชาการ ด้านการนิเทศการศึกษา ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 สอดคล้องกับ

ภัทรวรรณ ตุ่มประชา (2565, หน้า 102) ที่พบว่าภาวะผู้นำทางวิชาการ ด้านการนิเทศการศึกษาส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01

4.2 ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร ด้านการพัฒนาครู ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 อาจเนื่องมาจากผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 ส่งเสริม สนับสนุนและเพิ่มพูนคุณภาพของครูให้มีความรู้ ความสามารถ ทักษะ เจตคติและค่านิยมที่ดีในการทำงาน จัดให้มีการอบรมและพัฒนาวิชาชีพ มีกระบวนการพัฒนางานและให้ครูมีคุณภาพตามมาตรฐานวิชาชีพ ส่งเสริมให้ครูนำวิจัยมาเป็นแนวทางในการพัฒนางาน รวมทั้งส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนพัฒนาวิชาชีพครูเป็นรายบุคคล สอดคล้องกับ ฮอลลิงเจอร์และเมอร์ฟี (Hallinger & Murphy, 1985, p. 223) ที่กล่าวว่า การส่งเสริมให้มีการพัฒนาวิชาชีพ ผู้บริหารควรให้โอกาสแก่ครูในการพัฒนาวิชาชีพ โดยการจัดให้มีการฝึกอบรม อบรมประจำการรวมทั้งช่วยเหลือครูให้เรียนรู้ถึงการผสมผสานทักษะต่าง ๆ ตามโครงการพัฒนาบุคลากรและช่วยให้ครูสามารถนำไปใช้ในห้องเรียนได้ สอดคล้องกับ ศราวุธ แวงธิดาร (2562, หน้า 9) ที่กล่าวว่ากระบวนการส่งเสริม สนับสนุน และเพิ่มพูนคุณภาพของครูให้มีความรู้ ความสามารถ ทักษะ เจตคติและค่านิยมที่ดีในการทำงานเพื่อให้สามารถปฏิบัติงานตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพตามวัตถุประสงค์ ส่งผลให้การจัดการศึกษาของสถานศึกษามีประสิทธิภาพมากขึ้น สอดคล้องกับ กานติมา กานดา (2566, หน้า 97) ที่พบว่าด้านการพัฒนาครูส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 สอดคล้องกับ สมพงษ์ วิเศษจันทร์ (2566, หน้า 192) พบว่าด้านการพัฒนาครู ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01

4.3 ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร ด้านการส่งเสริมบรรยากาศการเรียนรู้ ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 อาจเนื่องมาจากผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 ส่งเสริมสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ภายในสถานศึกษาสำหรับครูและนักเรียน สร้างบรรยากาศที่อบอุ่น ปลอดภัย และมีความเป็นมิตร สร้างบรรยากาศการทำงานแบบประชาธิปไตยอย่างเท่าเทียมกัน สนับสนุนให้ครูสร้างห้องเรียนที่ส่งเสริมบรรยากาศการเรียนรู้ตามความต้องการของนักเรียน จัดกิจกรรมที่ส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการของสถานศึกษา สนับสนุนในการจัดสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวกภายในห้องเรียนให้กับครู รวมทั้งสร้างขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน สอดคล้องกับ เดวิส และโทมัส (Davis & Tomas, 1989, p. 40) ที่กล่าวว่า การส่งเสริมบรรยากาศการเรียนรู้ เป็นการสร้างสภาพแวดล้อมในโรงเรียนให้ปลอดภัยและเป็นระเบียบ ผู้บริหารสถานศึกษา มีหน้าที่รับผิดชอบต่อการสร้างสรรค์สภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนให้เป็นระเบียบและปลอดภัย โดยการป้องกันสิ่งรบกวนในเวลาที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอน สอดคล้องกับ บาลกีส กาซา (2560, หน้า 42) กล่าวว่า การเสริมสร้างบรรยากาศทางวิชาการเป็นการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษาที่แสดงถึงบทบาทในการเสริมสร้างบรรยากาศทางวิชาการ เพื่อสร้างบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา มีการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ มาตรฐานทางวิชาการของ

โรงเรียนในด้านต่าง ๆ การจัดให้มีสิ่งที่น่าสนใจให้กับครู การส่งเสริมให้มีการพัฒนาวิชาชีพ เป็นผู้นำที่ต้องแสดงบทบาทกระตุ้นบรรยากาศทางวิชาการของโรงเรียนที่เกี่ยวกับบรรทัดฐานการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนอย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับ กานติมา กานดา (2566, หน้า 97) ที่พบว่าด้านการเสริมสร้างบรรยากาศทางวิชาการส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 และสอดคล้องกับ นิยดา เปี่ยมพิชนะ (2566, หน้า 266) ที่พบว่าด้านการเสริมสร้างบรรยากาศทางวิชาการส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01

4.4 ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์และพันธกิจ ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 อาจเนื่องมาจากผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 สามารถกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมายของสถานศึกษาอย่างชัดเจน สื่อสารสร้างความรู้ความเข้าใจแก่ครูและบุคลากรของสถานศึกษาเปิดโอกาสให้ทุกคนมีส่วนร่วมและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในการพัฒนางานด้านวิชาการ กำหนดกรอบเป้าหมายของสถานศึกษา โดยเน้นผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนเป็นหลัก สร้างและพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และเป้าหมายของสถานศึกษา จัดทำแผนปฏิบัติการของสถานศึกษาร่วมกับคณะกรรมการสถานศึกษาและติดตามผลตามวงรอบเวลา และมีการประเมินความต้องการของครู โดยใช้ข้อมูลผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน เพื่อปรับปรุงการปฏิบัติงานด้านวิชาการของสถานศึกษา สอดคล้องกับ ฮอลลิงเจอร์และเมอร์ฟี (Hallinger & Murphy, 1985, p. 221) ได้กำหนดภารกิจของโรงเรียนให้ชัดเจน เป็นการกำหนดขอบเขตของงานที่โรงเรียนต้องรับผิดชอบ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับงานวิชาการและสร้างความเข้าใจในภารกิจดังกล่าวให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทราบ จำแนกเป็น 2 บทบาทย่อย คือการจัดทำกรอบเป้าหมาย เป็นการกำหนดเป้าหมายของโรงเรียนให้ชัดเจน โดยเน้นผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนพร้อมทั้งให้ทีมงานมีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายทางวิชาการของโรงเรียน ซึ่งต้องรวมถึงความรับผิดชอบของคณะครูเพื่อให้บรรลุเป้าหมายสูงสุดในการปฏิบัติงาน โดยเป้าหมายของโรงเรียนจะต้องแสดงออกมาเป็นพฤติกรรมที่สามารถวัดได้ และจะต้องมีลักษณะที่ง่ายในการที่ครูจะนำไปจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้ตรงตามจุดประสงค์ และการสื่อสารเป้าหมายของโรงเรียนให้เป็นที่น่าสนใจ เป็นการสื่อสารที่ผู้บริหารจะต้องจัดให้มีขึ้นเพื่อให้ครู ผู้ปกครองนักเรียน และนักเรียนทราบ ทั้งในรูปแบบที่เป็นทางการและรูปแบบที่ไม่เป็นทางการ สอดคล้องกับ แมคอีแวน (McEwan, 1998, pp. 13-14) ที่กล่าวว่า การกำหนดวิสัยทัศน์และพันธกิจ เป็นการกำหนดเป้าหมายทางวิชาการที่ชัดเจน ร่วมกับครูกำหนดเป้าหมาย วัตถุประสงค์ และกลยุทธ์ในการสอน โดยดูแนวนโยบายจากรัฐและท้องถิ่น ร่วมมือกันในการสร้างและพัฒนาหลักสูตร ประเมินความก้าวหน้า ความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์และเป้าหมาย สอดคล้องกับ นิยดา เปี่ยมพิชนะ (2566, หน้า 266) ที่พบว่าด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 สอดคล้องกับ สุนันทา สุขเอี่ยม (2563, หน้า 97) ที่พบว่าด้านการกำหนดพันธกิจ และวิสัยทัศน์ การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1. จากการศึกษาพบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 ด้านการนิเทศการศึกษา มีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมากเป็นลำดับสุดท้าย ดังนั้น ผู้บริหารควรดูแล ช่วยเหลือ ส่งเสริม และสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอนอย่างเป็นระบบ มีการวางแผนและกำหนดวิธีการนิเทศอย่างชัดเจน ให้ความช่วยเหลือครู โดยการชี้แนะการจัดการเรียนการสอน สนับสนุนให้ครูใช้แผนการสอนในการจัดการเรียนการสอนผู้บริหารสนับสนุนให้ครูทำงานเป็นทีมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน ส่งเสริมให้ครูใช้นวัตกรรมที่สูงขึ้น เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน นิเทศการสอนของครูตามสภาพที่เป็นจริง ร่วมกับคณะครูในการปรับปรุงพัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของสถานศึกษา

2. จากการศึกษาพบว่า การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 การเปิดรับการชี้แนะการปฏิบัติงาน มีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมาก เป็นลำดับสุดท้าย ดังนั้น ผู้บริหารควรส่งเสริมครูในสถานศึกษาเปิดโอกาสให้เพื่อนร่วมงานได้แสดงความคิดเห็นในการปฏิบัติการสอนและให้ข้อมูลป้อนกลับ มีการนำข้อเสนอแนะมาปรับใช้ในการปฏิบัติงาน เปิดรับคำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญในการพัฒนาบทเรียนร่วมกัน ได้ปฏิบัติกิจกรรมเยี่ยมชมห้องเรียนของครู ร่วมพูดคุย แลกเปลี่ยนเรียนรู้ข้อมูลการทำงานร่วมกัน ได้ทบทวนผลการปฏิบัติงานของตนเอง และมีการวางแผนในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน

3. จากการศึกษาพบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารกับการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูง โดยด้านการกำหนดวิสัยทัศน์และพันธกิจ มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับปานกลาง ดังนั้นผู้บริหารควรมีกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมายของสถานศึกษาอย่างชัดเจน สื่อสารสร้างความรู้ความเข้าใจแก่ครูและบุคลากรของสถานศึกษา เปิดโอกาสให้ทุกคนมีส่วนร่วมและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในการพัฒนางานด้านวิชาการกำหนดกรอบเป้าหมายของสถานศึกษา โดยเน้นผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนเป็นหลัก มีการประเมินความต้องการของครูโดยใช้ข้อมูลผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนเพื่อปรับปรุงการปฏิบัติงานด้านวิชาการของสถานศึกษา

4. จากการศึกษาพบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร ได้แก่ ด้านการนิเทศการศึกษา ด้านการพัฒนาครู ด้านการส่งเสริมบรรยากาศการเรียนรู้ และด้านการกำหนดวิสัยทัศน์และพันธกิจ ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 ดังนั้นผู้บริหารควรสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอนอย่างเป็นระบบ มีการวางแผนและกำหนดวิธีการนิเทศอย่างชัดเจน ส่งเสริม สนับสนุนและเพิ่มพูนคุณภาพของครูให้มีความรู้ความสามารถ ทักษะ เจตคติและค่านิยมที่ดีในการทำงาน มีการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมายของ

วารสารวิชาการศรีปทุม ชลบุรี

ปีที่ 21 ฉบับที่ 2 เดือนเมษายน ถึง มิถุนายน 2568

สถานศึกษาอย่างชัดเจน รวมทั้งเปิดโอกาสให้ทุกคนมีส่วนร่วมและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในการพัฒนางานด้านวิชาการ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา
2. ควรศึกษาแนวทางการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครูในสถานศึกษา
3. ควรศึกษาปัจจัยอื่นที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครูในสถานศึกษา

บรรณานุกรม

- กานติมา กานดา. (2566). *ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา, คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม.
- เกตุสุตา กิ่งการจร. (2560). *ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 สระบุรี*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- ข้าวทิพย์ ทีสุกะ. (2564). *ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งผลต่อผลสำเร็จในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษaprimary นครพนม เขต 2*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- ชูศรี วงศ์รัตน์. (2564). *เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย* (พิมพ์ครั้งที่ 15). กรุงเทพฯ: อมรการพิมพ์.
- ไชยา ภาวะบุตร. (2565). *ภาวะผู้นำทางวิชาการ (ฉบับปรับปรุง)* (พิมพ์ครั้งที่ 3). สกลนคร: สมศักดิ์การพิมพ์.
- ธนาถ สมบูรณ์. (2565). *ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2*. *วารสารสหวิทยาการมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*, 5(1), หน้า 250-262.
- ธีระนันต์ โมธรรม. (2564). *ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

- นิตยา เปี่ยมพิชชนะ. (2565). **ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษา** สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1. **วารสารร้อยแก่นสาร**, 8(1), หน้า 252-269.
- บาลกีส กาชา. (2560). **ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอกรบิ๊ง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 1**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2560). **การวิจัยเบื้องต้น** (พิมพ์ครั้งที่ 10). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- ประจักษ์ ศรสาลี. (2561). **ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) สพป.กำแพงเพชร เขต 1: ศูนย์สื่อเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการศึกษา**. กำแพงเพชร: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กำแพงเพชร เขต 1.
- ปวีณา บุทธิจักร. (2564). **ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- ปานหทัย ธรรมรัตน์. (2564). **ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์ และเพียว ยินดีสุข. (2563). **การเรียนรู้เชิงรุกแบบรวมพลังกับ PLC เพื่อการพัฒนา** (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ภัทรวรรณ ตุ่มประชา. (2565). **ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อความเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของข้าราชการครูโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐในจังหวัดนครปฐม**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา, คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม.
- วิรดา สมคำ. (2565). **ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 2**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา, คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง.
- ศราวุธ แวงอิสาร. (2562). **การพัฒนาแนวทางพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 2**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารและการพัฒนาการศึกษา, คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม.

วารสารวิชาการศรีปทุม ชลบุรี

ปีที่ 21 ฉบับที่ 2 เดือนเมษายน ถึง มิถุนายน 2568

- สมพงษ์ วิเศษจันทร์. (2566). **ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2.** วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา, คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- สุนันทา สุขเอี่ยม. (2563). **ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยนาท.** วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- สุพรรณิ บุญหนัก. (2565). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารกับการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2. **วารสารสังคมศาสตร์บูรณาการ**, 2(4), หน้า 57-68.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1. (2563). **รายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา.** กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1. (2564). **รายงานผลการสังเคราะห์การประเมินตนเองของสถานศึกษา.** กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1. (2567). **แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2567.** ฉะเชิงเทรา: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1.
- สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา. (2564). **คู่มือการดำเนินงานกิจกรรมส่งเสริมกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาจรรยาบรรณวิชาชีพผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ.** กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา.
- สำนักพัฒนาครูและบุคลากรการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2560). **รายงานการศึกษาแนวโน้มการพัฒนาคุณภาพครูเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาสู่ศตวรรษที่ 21.** กรุงเทพฯ: สำนักพัฒนาครูและบุคลากรการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- อัจฉรา นิยมภา. (2561). **ภาวะผู้นำทางวิชาการศักยภาพผู้บริหารยุคใหม่.** กรุงเทพฯ: วิสตาอินเตอร์พรีนซ์.
- Best, J., & Kahn, J. V. (1993). *Research in education* (7th ed.). Boston: Allyn and Bacon.
- Cronbach, Lee J. (1990). *Essentials of psychological testing* (5th ed.). New York: Harper & Row.
- Davis, G. A. & Tomas, M. A. (1989). *Effective schools and effective teacher*. Boston: Allyn and Bacon.
- Girvan, N. (2001). Reinterpreting the Caribbean. In B. Meeks & F. Lindahl (Eds.), *New caribbean thought: A reader*. (pp. 1-17). Jamaica: University of the West Indies Press.

- Hallinger, P., & Murphy, M. (1985). Assessing the instructional management behavior of principals. *The Elementary School Journal*, 86(2), pp. 217-247.
- Hord, S. (1997). Professional learning communities: What are they and why are they important?. *Issues about Change*, 6(2), pp. 23-45.
- Krejcie, R.V. & Morgan, D.W. (1970). Determining sample size for research activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30(3), pp. 607-610.
- Krug, R.E. (1992). *Leadership and performance beyond expectations*. New York: Free Press.
- MacNeill, C.N., Cavanagh, R.F., & Silcox, S. (2003). *Pedagogic principal leadership. Management in Education*, 17(4), pp. 14-17.
- McEwan, E. K. (1998). *Seven steps to effective instruction leadership*. Thousand Oaks, CA: Macmillan.
- Ubben, G. C., & Hughes, L. W. (1987). *The principal: Creative leadership for effective schools*. Boston: Allyn and Bacon.